

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE**

02 01 2018

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA
I DOPUNAMA ZAKONA O OBRANI**

Zagreb, siječanj 2018.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 7. stavku 12. i članka 81. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Hrvatski sabor 14. srpnja 2017. donio je novu Strategiju nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske u kojoj je konceptualizirana uspostava sustava domovinske sigurnosti, a 27. listopada 2017. Zakon o sustavu domovinske sigurnosti u sklopu čega resor obrane i Oružane snage Republike Hrvatske imaju jednu od važnih uloga.

U okviru koncepta izgradnje otpornosti društva na rizike i prijetnje nacionalnoj sigurnosti, utvrđenog Strategijom nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 73/17) potrebno je proširiti obuku i obrazovanje djelatnog i pričuvnog sastava Oružanih snaga Republike Hrvatske. Dosadašnje odredbe Zakona o obrani u odnosu na obveze i prava pričuvnika nisu bile detaljno definirane. Stoga se izmjenama i dopunama Zakona predlaže jasnije definiranje kategorija pričuvnog sastava, ročnika, razvrstanih i nerazvrstanih pričuvnika.

S obzirom na zahtjeve proizišle iz nove Strategije nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske, uvodi se mogućnost pokretanja novih programa osposobljavanja za pripadnike pričuvnog sastava mlađih naraštaja putem kojih će se razvijati sigurnosna kultura te jačati svijest kako su sigurnost i sudjelovanje u obrani pravo i obveza svakoga državljanina.

Implementacijom predloženoga Zakona proširit će se personalna baza za popunu kako profesionalnog tako pričuvnog sastava Oružanih snaga Republike Hrvatske i time omogućiti operativnost u provedbi zadaća koje proizlaze iz obveza utvrđenih Zakonom i strateškim dokumentima.

U pogledu unaprjeđivanja obrazovanja i znanstvene djelatnosti za potrebe obrane, predloženim Zakonom regulira se mogućnost osnivanja ustanove za njihovu provedbu. Na taj način omogućit će se provedba obveza Ministarstva obrane iz ovoga Zakona, kojima je utvrđeno da Ministarstvo obrane uređuje osnove i osigurava uvjete za obrazovnu i znanstvenu djelatnost za potrebe obrane.

Predloženim Zakonom utvrđena je potreba preciznijeg reguliranja donošenja odluke o prelasku granice postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske razine voda i niže, što do sada nije bilo izrijeком propisano.

Na temelju iskustava iz prakse u potpori civilnim institucijama u zadaćama zaštite i spašavanja, utvrđuje se ovlast načelniku Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske da može, zbog povećanja operativnosti postupanja, zapovjediti privremeno stavljanje u pripravnost dijela postrojbi Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Na temelju iskustava u postupanju Inspektorata obrane utvrđena je potreba za preciznijim izričajem u pogledu provedbe i izvješćivanja o provedenom inspekcijskom nadzoru.

U skladu s Uredbom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane (Narodne novine, br. 2/17) u Ministarstvu obrane ustrojen je Samostalni sektor za vojnopolicijske poslove čime je dio vojnopolicijskih poslova u nadležnosti Ministarstva obrane.

Na taj način se, kao i na temelju iskustava u dosadašnjem postupanju vojne policije, javila potreba za restrukturiranjem i proširivanjem dijela nadležnosti i preciznijem uređivanjem statusa pojedinih kategorija tog osoblja.

Predloženim Zakonom utvrđuje se ovlast ministru obrane da podzakonskim aktom uz prethodno mišljenje ministra financija regulira određena prava i obveze državnih službenika i namještenika raspoređenih na službu u Ministarstvo obrane u pogledu dodataka na plaću te se uređuje upućivanja na rad u međunarodna tijela državnih službenika i namještenika Ministarstva obrane.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. TEKST NACRTA PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBRANI, S OBRAZLOŽENJEM

ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OBRANI

Članak 1.

U Zakonu o obrani (Narodne novine, br. 73/13, 75/15, 27/16 i 110/17 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) u članku 16. stavku 1. točki 15. riječ: „predlaganje“ zamjenjuje se riječju: „donošenje“.

Članak 2.

U članku 19. riječi: „uključivanjem u Oružane snage,“ brišu se.

Članak 3.

U članku 20. stavak 3. mijenja se i glasi:

- „(3) Iznimno od stavka 2. točke 1. ovoga članka, vojna obveza prestaje:
1. višim časnicima – posljednjeg dana kalendarske godine u kojoj navršavaju 60 godina života
 2. generalima/admiralima – posljednjeg dana kalendarske godine u kojoj navršavaju 65 godina života.“.

Članak 4.

U članku 21. stavku 4. iza riječi: „podliježu uvođenju u vojnu evidenciju“ dodaju se riječi: „i obvezi služenja u pričuvnom sastavu Oružanih snaga u skladu s odredbama ovoga Zakona.“.

Članak 5.

Članak 25. mijenja se i glasi:

„(1) Pričuvni sastav Oružanih snaga dijeli se na ugovornu i mobilizacijsku pričuvu, a mobilizacijska pričuvna na nerazvrstanu i razvrstanu pričuvu.

(2) Razvrstani pričuvnik je vojni obveznik koji je odslužio vojni rok ili je bio na dragovoljnom vojnom osposobljavanju ili u djelatnoj vojnoj službi te mu je određena vojna stručna specijalnost.

(3) Razvrstanim pričuvnicima, prema potrebama popune Oružanih snaga, određuje se i priopćava ratni raspored u Oružanim snagama te ih se prema utvrđenim planovima poziva na službu u Oružane snage radi osposobljavanja, vježbi i drugih aktivnosti utvrđenih ovim Zakonom.

(4) Razvrstani pričuvnici mogu biti pozvani na službu u Oružane snage radi osposobljavanja i vježbi u ukupnom trajanju od najviše 30 dana tijekom jedne kalendarske godine.

(5) Program osposobljavanja i vježbi za razvrstane pričuvnike iz stavka 3. ovoga članka donosi načelnik Glavnog stožera.

(6) Razvrstane pričuvnike na osposobljavanje i vježbe iz stavka 4. ovoga članka poziva nadležna ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane na temelju zahtjeva Oružanih snaga.

(7) Ograničenja iz stavka 4. ovoga članka ne primjenjuje se na razvrstane pričuvnike upućene na vojnu izobrazbu te u slučaju ratnog stanja i stanja neposredne ugroženosti.

(8) Na službu iz stavka 4. ovoga članka ne upućuju se trudnice, majke, samohrani roditelji odnosno skrbnici s jednim djetetom ili više djece mlađe od 14 godina te osobe koje skrbe o nemoćnim osobama.

(9) Način određivanja ratnog rasporeda i izdavanja osobne vojne opreme, način čuvanja, održavanja i vraćanja pravilnikom propisuje ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.“.

Članak 6.

Iza članka 25. dodaju se članci 25.a i 25.b koji glase:

„Članak 25.a

(1) Nerazvrstani pričuvnik je vojni obveznik uveden u vojnu evidenciju, stariji od 27 godina kojemu nije određena vojna stručna specijalnost u skladu s člankom 25. stavkom 2. ovoga Zakona.

(2) Nerazvrstani pričuvnici mogu biti pozvani na službu u Oružane snage kada je na snazi obveza služenja vojnog roka, a nakon ocjene sposobnosti za vojnu službu te odgovarajućega vojnog osposobljavanja.

(3) Program vojnog osposobljavanja nerazvrstanih pričuvnika iz stavka 2. ovoga članka donosi načelnik Glavnog stožera.

Članak 25.b

(1) Za vrijeme službe u Oružanim snagama radnopravni status pričuvnika koji je u radnom odnosu uređuje se zakonom kojim se uređuju radni odnosi.

(2) Pričuvnici pozvani na službu u Oružane snage imaju pravo na novčanu naknadu i na naknadu putnih troškova za vrijeme provedeno u službi u Oružanim snagama.

(3) Visinu i načine isplate naknada iz stavka 2. ovoga članka pravilnikom propisuje ministar obrane.“.

Članak 7.

Članak 26. mijenja se i glasi:

„(1) Dragovoljno vojno osposobljavanje provodi se kada nije na snazi obveza služenja vojnog roka u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) Na dragovoljno vojno osposobljavanje mogu se uputiti, do posljednjeg dana kalendarske godine u kojoj navršavaju 30 godina, vojni obveznici koji se za to prijave u nadležnu ustrojstvenu jedinicu Ministarstva obrane.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, na dragovoljno vojno osposobljavanje mogu se uputiti i vojni obveznici stariji od 30 godina ako su kandidati za ugovorne pričuvnike, za vojne specijaliste ili za kasni prijem u djelatnu vojnu službu.

(4) Na dragovoljno vojno osposobljavanje mogu se uputiti i žene u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(5) Dragovoljno vojno osposobljavanje provodi se u ustrojstvenim jedinicama Oružanih snaga.

(6) Dragovoljnim vojnim osposobljavanjem stječu se potrebna znanja i vještine za služenje u pričuvnom sastavu Oružanih snaga i ispunjava se jedan od propisanih uvjeta za prijam u djelatnu vojnu službu.

(7) Osobama koje su u okviru obuke za kadete stekle vojna znanja i vještine u skladu s programom dragovoljnog vojnog osposobljavanja priznaje se i upisuje u vojnu evidenciju uspješan završetak dragovoljnog vojnog osposobljavanja.

(8) Postupak prijave i evidencije kandidata, selekcije i upućivanja kandidata na dragovoljno vojno osposobljavanje, prava i obveze osoba na dragovoljnom vojnom osposobljavanju pravilnikom propisuje ministar obrane.

(9) Uz dragovoljno vojno osposobljavanje mogu se provoditi i drugi programi i aktivnosti osposobljavanja kojima se razvija sigurnosna kultura te jača svijest kako su sigurnost i sudjelovanje u obrani pravo i obveza svakoga državljanina.

(10) Programe i aktivnosti osposobljavanja iz stavka 9. ovoga članka te prava i obveze osoba na tom osposobljavanju pravilnikom propisuje ministar obrane.“.

Članak 8.

U članku 27. stavku 3. riječi: „članka 25. stavka 6. ovoga Zakona“ zamjenjuju se riječima: „članka 25.a stavka 2. ovoga Zakona“.

Članak 9.

Članak 35. mijenja se i glasi:

„(1) Obveznici iz članka 18. ovoga Zakona moraju se na poziv nadležnih ustrojstvenih jedinica Ministarstva obrane javiti na mjesto i u vremenu utvrđenom općim ili pojedinačnim pozivom.

(2) Ako se osobe iz stavka 1. ovoga članka ne odazovu pozivu i ne opravdaju svoj izostanak, nadležna ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane može zahtijevati od nadležnih tijela raspisivanje potrage i dovođenje te utvrđivanje prekršajne odgovornosti.

(3) Dovođenje izvršava središnje tijelo državne uprave nadležno za unutarnje poslove.“.

Članak 10.

Iza članka 35. dodaje se članak 35.a koji glasi:

„Članak 35.a

(1) Razvrstanom pričuvniku može se, na osobni zahtjev, odgoditi odlazak u službu u Oružane snage.

(2) Zahtjev za odgodu iz stavka 1. ovoga članka podnosi se nadležnoj ustrojstvenoj jedinici Ministarstva obrane u roku od osam dana od primitka poziva za odlazak na službu.

(3) Uvjete i način ostvarivanja prava na odgodu iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ministar obrane propisuje pravilnikom kojim se uređuje izvršavanje vojne obveze.“.

Članak 11.

Članak 38. mijenja se i glasi:

„(1) Državljeni Republike Hrvatske tijekom izvršavanja obveza iz članka 18. ovoga Zakona i nakon otpusta iz Oružanih snaga imaju pravo na pokriće troškova zdravstvene zaštite iz obveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja na teret državnog proračuna Republike Hrvatske do izlječenja odnosno dok nadležno tijelo mirovinskog osiguranja ne donese ocjenu radne sposobnosti u slučaju nastanka ozljede ili bolesti koje su zadobile za vrijeme izvršavanja obveze, a koje su izravna posljedica izvršavanja obveze.

(2) Nadležna ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane koja je organizirala aktivnost na kojoj se obveznik iz stavka 1. ovoga članka razbolio ili ozlijedio pokreće postupak utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu.“.

Članak 12.

U članku 39. stavku 2. iza podstavka 4. dodaje se podstavak 5. koji glasi:

„- osiguravati nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske kojima raspolaže Ured Predsjednika Republike Hrvatske, koje se koriste u funkciji Predsjednika Republike.“.

Članak 13.

U članku 54. iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Ministar obrane odlukom utvrđuje aktivnosti potrebne za provedbu naredbe iz stavka 3. ovoga članka.“.

Dosadašnji stavci 4. i 5. postaju stavci 5. i 6.

Članak 14.

Članak 56. mijenja se i glasi:

„(1) Oružane snage mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi pružanja humanitarne pomoći drugoj državi na temelju odluke koju donosi Vlada uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.

(2) Oružane snage država saveznica mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi pružanja humanitarne pomoći Republici Hrvatskoj na temelju odluke koju donosi Vlada uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.

(3) Prijedlog odluke iz stavaka 1. i 2. ovoga članka Vladi predlaže ministar obrane uz prethodno mišljenje ministra nadležnog za vanjske poslove.

(4) Odlukom iz stavka 1. ovoga članka definira se mandat i nacionalna ograničenja i izuzeća u uporabi Oružanih snaga.

(5) Na temelju odluke iz stavka 1. ovoga članka ministar obrane naređuje upućivanje i uporabu dijelova Oružanih snaga.

(6) Iznimno od stavaka 1. do 5. ovoga članka, Oružane snage mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi pružanja humanitarne pomoći na zadaćama protupožarne zaštite na temelju odluke koju jedanput godišnje donosi Vlada uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.

(7) Provedbu odluke, mandat i nacionalna ograničenja i izuzeća u uporabi Oružanih snaga iz stavka 6. ovoga članka radi pružanja humanitarne pomoći na zadaćama protupožarne zaštite definira naredbom ministar obrane i o tome izvješćuje ministra nadležnog za vanjske poslove, Predsjednika Republike i Vladu.“.

Članak 15.

U članku 69. iza stavka 4. dodaje se novi stavak 5. koji glasi:

„(5) Odluke o prelasku granice radi protokolarno-ceremonijalnih aktivnosti postrojbi razine voda i niže donosi ministar obrane.“.

U dosadašnjem stavku 5. koji postaje stavak 6. riječi: „iz stavka 4. ovoga članka“ zamjenjuju se riječima: „iz stavaka 4. i 5. ovoga članka“.

Članak 16.

U članku 70. stavku 3. iza riječi: „akata iz stavka 2. ovoga članka“ dodaju se riječi: „kojima se regulira uporaba ili korištenje Oružanih snaga“.

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Načelnik Glavnog stožera može zapovjediti privremeno stavljanje u pripravnost dijela postrojbi Oružanih snaga u slučaju opasnosti od katastrofa, velikih nesreća i nesreća o čemu je dužan odmah izvijestiti Predsjednika Republike i ministra obrane.“.

Dosadašnji stavci 4. do 7. postaju stavci 5. do 8.

Članak 17.

U članku 74. stavku 1. iza riječi: „ugroženosti“ dodaju se riječi: „te u slučaju katastrofa i velikih nesreća.“.

Iza stavka 5. dodaje se stavak 6. koji glasi:

„(6) Način pripreme i provedbe mobilizacije Oružanih snaga ili njihovih dijelova pravilnikom propisuje ministar obrane.“.

Članak 18.

Iza članka 84. dodaje se članak 84.a i podnaslov 1.a iznad njega koji glase:

„1.a Obrazovanje i znanstvena djelatnost za potrebe obrane

Članak 84.a

Za provedbu obrazovanja i znanstvene djelatnosti za potrebe obrane mogu se osnivati ustanove u skladu sa zakonom kojim se uređuje znanstvena djelatnost i visoko obrazovanje i ovim Zakonom.“.

Članak 19.

U članku 87. stavku 2. riječ: „zvanje“ briše se.

Članak 20.

U članku 89. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) O izvršenom nadzoru, utvrđenom stanju i provedbi naloženih mjera inspektori Inspektorata sastavljaju zapisnik.“.

Članak 21.

Iza članka 90. dodaje se članak 90.a koji glasi:

„Članak 90.a

Nadzirane cjeline u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama te civilni nositelji obrambenih priprema dužni su Inspektoratu dostavljati izvješća o realizaciji mjera iz članka 89. ovoga Zakona.“.

Članak 22.

Članak 109. briše se.

Članak 23.

Članak 110. mijenja se i glasi:

„(1) Vojna policija u obavljanju vojnopolicijskih poslova ovlaštena je postupati prema:

1. pripadnicima Oružanih snaga
2. državnim službenicima i namještenicima u službi u Ministarstvu obrane, u vezi s poslovima iz djelokruga rada Ministarstva obrane i Oružanih snaga
3. drugim osobama u vojnim lokacijama i građevinama
4. osobama u bijegu izvan prostora vojne lokacije i građevine, a koje su zatečene u izvršenju ili pokušaju izvršenja kaznenog djela na prostoru vojne lokacije i građevine

5. osobama izvan vojnih lokacija i građevina u provedbi vojnopolicijskih poslova koji se odnose na nadzor vojnih vozila i upravljanje prometom vozila na cestama pri kretanju vojnih postrojbi i vozila, mjere i radnje zaštite štićenih osoba u lokacijama i prostorima gdje se te štićene osobe nalaze te na kriminalističke poslove u lokacijama i prostorima gdje Ministarstvo obrane i Oružane snage provode službene aktivnosti

6. civilnim osobama u slučaju postupanja u skladu sa člankom 62.a ovoga Zakona prema uvjetima utvrđenim posebnom odlukom Vlade.

(2) Ako se prilikom postupanja prema osobama iz stavka 1. točki 3. i 4. ovoga članka utvrdi da se ne radi o pripadnicima Ministarstva obrane ili Oružanih snaga, vojna policija dužna je odmah izvijestiti policiju.“.

Članak 24.

U članku 111. stavku 1. točka 10. mijenja se i glasi:

„10. zaprimanje prijava, podnošenje kaznenih prijava i izvješća, podnošenje stegovnih prijava, podnošenje obavijesti o povredi vojne stege i obavijesti o povredi službene dužnosti, izdavanje prekršajnih naloga, podnošenje optužnih prijedloga.“

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Dokazne i druge radnje u smislu zakona kojim se uređuje kazneni postupak po službenoj dužnosti provode ovlaštene službene osobe vojne policije imenovane istražiteljima.“

U stavku 4. riječ: „istražitelja“ zamjenjuje se riječju: „istražitelje“.

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„(5) Za istražitelja iz stavka 3. ovoga članka može biti imenovana ovlaštena službena osoba vojne policije s odgovarajućom razinom obrazovanja i radnim iskustvom i koja je posebno osposobljena za provođenje dokaznih radnji.“

Članak 25.

U članku 113. iza stavka 1. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:

„(2) Državnim službenicima i namještenicima raspoređenima u službu u Ministarstvo obrane ministar obrane može odlukom uz prethodno mišljenje ministra financija utvrditi dodatak na plaću zbog posebnih uvjeta rada, težine i naravi poslova i odgovornosti.

(3) Postupak i kriterije upućivanja državnih službenika i namještenika Ministarstva obrane na rad u međunarodnu organizaciju ili nacionalno predstavništvo, strukture Europske unije te druga međunarodna tijela iz područja obrane i sigurnosti, pravilnikom propisuje ministar obrane.“

Dosadašnji stavci 2. do 6. postaju stavci 4. do 8.

Članak 26.

U članku 114. stavku 1. iza riječi: „programe“ dodaje se zarez i riječ: „projekte“.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 27.

(1) Podzakonski propisi na temelju ovlasti iz članaka 5., 6., 7., 10., 17. i 25. ovoga Zakona donijet će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Provedbeni propisi koji se donose na temelju ovlasti iz Zakona o obrani (Narodne novine, br. 73/13, 75/15, 27/16 i 110/17 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) uskladit će se s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 28.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1. propisuje se nadležnost odnosno precizira odredba u području nadležnosti Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske na način da se predlaganje zamjenjuje donošenjem, budući da niti na jednom drugom mjestu u Zakonu o obrani nije propisano tko ima ovlast donošenja/propisivanja istoga.

Uz članak 2. propisuje se brisanje teksta kako bi se dužnost državljana Republike Hrvatske za osposobljavanje, pripremanje i sudjelovanje u obrani na organizirani način proširila i na druge sastavnice sustava obrane, policije, civilne zaštite i dr.

Uz članak 3. propisuje se izrijeком da do kada traje vojna obveza višim časnicima i generalima, umjesto važeće odredbe Zakona kojom je propisano da o tome odluke donose ministar obrane odnosno Predsjednik Republike Hrvatske.

Uz članak 4. propisuje se obveza služenja u pričuvnom sastavu kako bi se naglasilo da je ona stalna bez obzira da li je ili nije na snazi obveza služenja vojnog roka.

Uz članak 5. propisuju se status i obveze razvrstanih pričuvnika na način da se reguliraju uvjeti i način pozivanja razvrstanih pričuvnika na službu u Oružane snage Republike Hrvatske, sadržaj osposobljavanja i vježbi te izuzeća od obveze.

Uz članak 6. propisuju se na identičan način kao za razvrstane pričuvnike, status i obveze nerazvrstanih pričuvnika. Propisuju se status i prava pričuvnika pozvanih u službu u Oružane snage Republike Hrvatske.

Uz članak 7. propisuje se povećanje dobne granice do koje vojni obveznici mogu biti upućeni na dragovoljno vojno osposobljavanje. Propisuje se dobna granica za upućivanje na dragovoljno vojno osposobljavanje vojnih obveznika koji su kandidati za ugovorne pričuvnike, za vojne specijaliste ili za kasni prijem u djelatnu vojnu službu. Propisuje se da se osobama koje su u okviru obuke za kadete stekle odgovarajuća vojna znanja i vještine ta osposobljenost upiše u vojnu evidenciju. U cilju provedbe Strategije nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske, propisuje se mogućnost provedbe programa i aktivnosti osposobljavanja kojima se razvija sigurnosna kultura te jača svijest kako su sigurnost i sudjelovanje u obrani pravo i obveza svakoga državljanina.

Uz članak 8. propisuje se odnosno nomotehnički usklađuje sadržaj.

Uz članak 9. propisuje se promjena nadležnosti kojom se ustrojstvenim jedinicama Ministarstva obrane omogućuje pozivanje vojnih obveznika na izvršenje obveza iz članka 18. ovoga Zakona te pokretanje postupka za utvrđivanje odgovornosti u slučaju neodazivanja na poziv.

Uz članak 10. propisuju se pravo i mogućnost odgode odlaska u službu u Oružane snage Republike Hrvatske za razvrstane pričuvnike.

Uz članak 11. propisuju se da državljani Republike Hrvatske tijekom izvršavanja obveza iz članka 18. Zakona o obrani i nakon otpusta iz Oružanih snaga Republike Hrvatske imaju pravo na pokriće troškova zdravstvene zaštite iz obveznog i dopunskog zdravstvenog osiguranja na teret državnog proračuna Republike Hrvatske do izlječenja odnosno dok nadležno tijelo mirovinskog osiguranja ne donese ocjenu radne sposobnosti u slučaju nastanka ozljede ili bolesti koje su zadobile za vrijeme izvršavanja obveze, a koje su izravna posljedica izvršavanja obveze. Nadležna ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane koja je organizirala aktivnost na kojoj se obveznik razbolio ili ozlijedio pokreće postupak utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu.

Uz članak 12. propisuje se zadaća za Oružane snage Republike Hrvatske da one mogu osiguravati nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske kojima raspolaže Ured Predsjednika Republike Hrvatske, a koje se koriste u funkciji Predsjednika Republike Hrvatske i vrhovnog zapovjednika Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Uz članak 13. propisuje se da ministar obrane odlukom utvrđuje aktivnosti potrebne za provedbu naredbe Predsjednika Republike Hrvatske o uporabi i dodjeljivanju Oružanih snaga Republike Hrvatske nadležnim međunarodnim zapovjedništvima kada se one upotrebljavaju u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu.

Uz članak 14. propisuje se da oružane snage država saveznica mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi pružanja humanitarne pomoći Republici Hrvatskoj na temelju odluke koju donosi Vlada Republike Hrvatske uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike Hrvatske, što predstavlja razradu odredbi članka 7. Ustava Republike Hrvatske. Iznimno se propisuje da Oružane snage Republike Hrvatske mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi pružanja humanitarne pomoći na zadaćama protupožarne zaštite na temelju odluke koju jedanput godišnje donosi Vlada Republike Hrvatske uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike Hrvatske. Provedbu takve odluke, mandat i nacionalna ograničenja i izuzeća u uporabi Oružanih snaga Republike Hrvatske radi pružanja humanitarne pomoći na zadaćama protupožarne zaštite definira naredbom ministar obrane i o tome izvješćuje ministra nadležnog za vanjske poslove, Predsjednika Republike Hrvatske i Vladu Republike Hrvatske.

Uz članak 15. uređuje se odlučivanje o prelasku granice Oružanih snaga Republike Hrvatske radi provedbe protokolarno-ceremonijalnih aktivnosti postrojbi razine voda i niže.

Uz članak 16. preciznije se regulira obveza načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske. Predloženom dopunom precizira se da se obveza izvješćivanja odnosi na one akte koji se odnose na uporabu ili korištenje Oružanih snaga Republike Hrvatske, a ne i na druge pojedinačne akte (primjerice, odluke o rasporedu, upućivanju na školovanje, pohvalama i nagradama i sl.). Načelniku Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske propisuje se i ovlast za privremeno stavljanje u pripravnost dijela Oružanih snaga Republike Hrvatske radi pravovremenog reagiranja na opasnosti od katastrofa, velikih nesreća i nesreća.

Uz članak 17. propisuje se dodatna mogućnost za mobilizaciju Oružanih snaga Republike Hrvatske. Predloženom dopunom omogućuje se mobilizacija Oružanih snaga Republike Hrvatske ili njihovih dijelova, osim u ratnom stanju i stanju neposredne ugroženosti, u slučaju katastrofa i velikih nesreća kako bi se u slučaju potrebe spašavanja ljudi i imovine odnosno saniranja posljedica katastrofa i velikih nesreća mogao angažirati i pričuvni sastav Oružanih

snaga Republike Hrvatske. Propisuje se i obveza donošenja propisa o načinu pripreme i provedbe mobilizacije Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Uz članak 18. kako bi se uspostavio zakonski okvir za provedbu nadležnosti Ministarstva obrane vezanu uz uređenje osnova i osiguranje uvjeta za obrazovnu i znanstvenu djelatnost za potrebe obrane utvrđenu člankom 14. stavkom 1. točkom 22. važećega Zakona o obrani predlaže se navedena odredba Zakona.

Uz članak 19. propisuje se brisanje riječi zvanje budući da se ono odnosi na stupanj u zanimanju, npr. zvanje redovnog profesora, docenta ili slično. Dakle podrazumijeva neki oblik institucionalnog školovanja i napredovanja u zvanju.

Uz članak 20. propisuje se da o izvršenom nadzoru, utvrđenom stanju i provedbi naloženih mjera inspektori Inspektorata obrane sastavljaju zapisnik.

Uz članak 21. propisuje se obveza nadziranih subjekata da Inspektoratu obrane povratno dostavljaju izvješća o realizaciji naloženih mjera.

Uz članak 22. ustrojavanjem Samostalnog sektora za vojnopolicijske poslove Ministarstva obrane stvoreni su uvjeti za punu primjenu članka 108. stavka 1. važećega Zakona o obrani kojim je uređeno da se u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske ustrojava vojna policija sa zadaćom obavljanja vojnopolicijskih poslova u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske. U tom smislu je potrebno vojnopolicijske poslove koji se odnose na kriminalističko istraživanje kaznenih djela koja se progone po službenoj dužnosti nad državnim službenicima i namještenicima u službi u Ministarstvu obrane a koja su vezana za poslove iz djelokruga rada Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske povjeriti vojnoj policiji, dok bi kriminalistička istraživanja nad tom kategorijom osoba, a koja nisu vezana za poslove iz djelokruga rada Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske i nadalje provodili policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova.

Uz članak 23. propisuje se ovlaštenje postupanja vojne policije u obavljanju vojnopolicijskih poslova.

Uz članak 24. propisuju se ovlasti ovlaštenih službenih osoba vojne policije u pogledu podnošenja službenih akata. Predložena terminologija je usklađena s Prekršajnim zakonom te ujedno detaljnije precizira ovlasti podnošenja obavijesti o povredi vojne stege i obavijesti o povredi službene dužnosti. Isto tako dodana je ovlast podnošenja obavijesti o povredi vojne stege i službene dužnosti. Predlaže se u skladu sa Zakonom o kaznenom postupku preciznije reguliranje ovlasti pripadnika vojne policije imenovanih istražiteljima.

Uz članak 25. propisuje se mogućnost utvrđivanja dodatka na plaću državnim službenicima i namještenicima raspoređenim na službu u Ministarstvo obrane odlukom ministra obrane uz prethodno mišljenje ministra financija. Ministarstvo obrane ima planske, usmjeravajuće, koordinacijske i nadzorne funkcije u obrani i osigurava uvjete za funkcioniranje i djelovanje Oružanih snaga Republike Hrvatske odnosno pridonosi ostvarivanju obrambene funkcije u Republici Hrvatskoj. Državni službenici i namještenici raspoređeni na službu u Ministarstvo obrane sudjeluju u važnim zadaćama koje proizlaze iz specifičnosti obrambenog resora, kao što je pružanje potpore provedbi aktivnostima Oružanih snaga Republike Hrvatske, uključujući obuku, vježbe, operacije potpore miru, pomoć civilnim institucijama te niz drugih aktivnosti usmjerenih jačanju obrambenih sposobnosti Republike Hrvatske. Pored toga,

državni službenici i namještenici raspoređeni na službu u Ministarstvo obrane, osim poslova iz vojno-obrambenog područja, dužni su se pridržavati mjera zaštite tajnosti podataka i provoditi propisane mjere i standarde po područjima informacijske sigurnosti. Uz osnovna znanja i vještine, državni službenici i namještenici zaposleni u Ministarstvu obrane moraju raspolagati nizom dodatnih znanja i vještina te poštivati posebnosti rada u obrambenom resoru. Navedeno neće utjecati na povećanje izdataka za osoblje niti povećanje financijskog plana Ministarstva obrane, nego će se sredstva iznaći unutar postojećih rashoda za zaposlene. Uređuje se postupak i kriteriji upućivanja državnih službenika i namještenika Ministarstva obrane na rad u međunarodnu organizaciju ili nacionalno predstavništvo, strukture Europske unije te druga međunarodna tijela iz područja obrane i sigurnosti.

Uz članak 26. predlaže se dopuna odredbe kako bi se naglasilo da se iz proračunskih sredstava financiraju i projekti koji se provode u okviru nadležnosti nositelja obrambene funkcije.

Uz članak 27. propisuje se da će podzakonski propisi na temelju ovlasti iz ovoga Zakona donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Provedbeni propisi koji se donose na temelju ovlasti iz važećega Zakona o obrani uskladit će se s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Uz članak 28. propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

TEKST ODREDBI ZAKONA O OBRANI KOJE SE MIJENJAJU ILI DOPUNJUJU

Članak 16.

(1) Glavni stožer u okviru Ministarstva obrane obavlja poslove koji se odnose na:

1. izradu Vojne strategije Republike Hrvatske
2. izradu Plana uporabe Oružanih snaga
3. sudjelovanje u izradi Strategije obrane Republike Hrvatske
4. sudjelovanje u izradi Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga
5. izradu, usvajanje, operacionalizaciju i praćenje primjene doktrinarnih dokumenata
6. izradu općih i posebnih pravila postupanja u Oružanim snagama
7. izradu Odluke o veličini, sastavu i mobilizacijskom razvoju Oružanih snaga
8. izradu ustroja stožera, zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga
9. sudjelovanje u sustavu planiranja, programiranja i proračuna u elementima koji se odnose na Oružane snage
10. razvoj koncepata i metodologije operativnog planiranja
11. usmjeravanje priprema za provođenje mjera popune, mobilizacije i dostizanje odgovarajućih kategorija i razina spremnosti Oružanih snaga
12. planiranje, organizaciju i provedbu vojne izobrazbe u Oružanim snagama
13. planiranje, organizaciju i provedbu vojne obuke te uvježbavanje Oružanih snaga
14. izgradnju, nadzor i ocjenjivanje borbene spremnosti stožera, zapovjedništava, postrojba i ustanova Oružanih snaga
15. predlaganje elemenata spremnosti te načela i mjerila prema kojima se provodi nadzor i ocjenjuje spremnost Oružanih snaga
16. sudjelovanje u planiranju, provedbi i ostvarivanju vojno-vojne suradnje Oružanih snaga s oružanim snagama drugih zemalja i međunarodnim vojnim organizacijama
17. provedbu priprema za dodjeljivanje dijelova Oružanih snaga u multinacionalne vojne strukture i pridruživanje u okviru organizacija i saveza kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora
18. provedbu aktivnosti vezanih uz angažiranje Oružanih snaga u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu
19. sudjelovanje u projektima usmjerenim na doprinos razvoju savezničkih obrambenih sposobnosti i obrambenih sposobnosti Europske unije
20. pripremu postrojbi i pojedinaca iz sastava Oružanih snaga za sudjelovanje u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu
21. provedbu personalnog upravljanja i profesionalnog razvoja u Oružanim snagama te planiranje i provedbu popune Oružanih snaga
22. planiranje, organizaciju i provedbu obavještajnih, protuobavještajnih i sigurnosnih poslova u Oružanim snagama
23. planiranje, organizaciju i provedbu logističke potpore Oružanih snaga
24. predlaganje programa opremanja i modernizacije Oružanih snaga

25. održavanje naoružanja i vojne opreme
 26. temeljno održavanje vojnih lokacija i infrastrukture Oružanih snaga
 27. provedbu zdravstvene potpore pripadnika Oružanih snaga
 28. organiziranje i upravljanje zapovjedno-informacijskim i komunikacijskim sustavom Oružanih snaga
 29. provedbu vojnopomorskih poslova i poslova vojnoga zračnog prometa
 30. predlaganje i provedbu informativne, kulturne, sportske i izdavačke djelatnosti u Oružanim snagama
 31. organizaciju i provedbu zaštite informacijskih sustava i obranu informatičkog prostora Oružanih snaga
 32. sudjelovanje u planiranju, organizaciji i provedbi materijalnog i financijskog poslovanja u Oružanim snagama
 33. druge stručne poslove u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (2) Za provedbu poslova iz stavka 1. ovoga članka načelnik Glavnog stožera donosi zapovijedi, naloge, smjernice i druge akte.

Članak 19.

Vojna obveza dužnost je osposobljavanja, pripremanja i sudjelovanja u obrani na organiziran način, uključivanjem u Oružane snage, svih za to sposobnih državljana Republike Hrvatske.

Članak 20.

- (1) Vojna obveza nastaje u kalendarskoj godini u kojoj državljanin Republike Hrvatske navršava 18 godina života.
- (2) Vojna obveza državljaninu Republike Hrvatske prestaje:
 1. na kraju kalendarske godine u kojoj navršava 55 godina (muškarac) odnosno 50 godina (žena)
 2. ako je ocijenjen nesposobnim za vojnu službu
 3. na temelju otpusta iz hrvatskoga državljanstva.
- (3) Iznimno od odredbe stavka 2. točke 1. ovoga članka, vojna obveza može trajati
 1. višim časnicima do 60. godine života – na temelju odluke ministra obrane
 2. generalima/admiralima do 65. godine života – na temelju odluke Predsjednika Republike donesene na prijedlog ministra obrane.

Članak 21.

- (1) Vojna obveza sastoji se od novačke obveze, obveze služenja vojnog roka odnosno civilne službe i služenja u pričuvnom sastavu Oružanih snaga.
- (2) Žene vojni obveznici ne podliježu novačkoj obvezi i obvezi služenja vojnog roka.
- (3) Muškarci vojni obveznici podliježu novačkoj obvezi i obvezi služenja vojnog roka odnosno civilne službe kada je na snazi obveza služenja vojnog roka.
- (4) Kada nije na snazi obveza služenja vojnog roka, muškarci vojni obveznici podliježu uvođenju u vojnu evidenciju.
- (5) Način vođenja evidencije, obrazac vojne iskaznice i način njezina izdavanja, pozivanja, prava i obveze i način izvršavanja vojne obveze pravilnikom propisuje ministar obrane

Članak 25.

- (1) Pričuvni sastav Oružanih snaga dijeli se na ugovornu i mobilizacijsku pričuvu, a mobilizacijska pričuva na nerazvrstanu i razvrstanu pričuvu.
- (2) Nerazvrstani pričuvnik je vojni obveznik uveden u vojnu evidenciju koji nije odslužio vojni rok i nije bio na dragovoljnom vojnom osposobljavanju.
- (3) Razvrstani pričuvnik je vojni obveznik koji je odslužio vojni rok ili je bio na dragovoljnom vojnom osposobljavanju ili u djelatnoj vojnoj službi te mu je određena vojna stručna specijalnost.
- (4) Razvrstanim pričuvnicima, prema potrebama popune Oružanih snaga, određuje se i priopćava ratni raspored u Oružanim snagama.
- (5) Način određivanja ratnog rasporeda i izdavanja osobne vojne opreme, način čuvanja, održavanja i vraćanja pravilnikom propisuje ministar obrane na prijedlog načelnika Glavnog stožera.
- (6) Nerazvrstani pričuvnici mogu se pozvati na službu u Oružane snage nakon zdravstvenoga i drugoga pregleda i psihološkoga ispitivanja, ocjene sposobnosti za vojnu službu te odgovarajućega vojnog osposobljavanja.
- (7) Program vojnog osposobljavanja nerazvrstanih pričuvnika iz stavka 6. ovoga članka donosi načelnik Glavnog stožera.
- (8) Osposobljavanje za obavljanje dužnosti u pričuvnom sastavu obavlja se u Oružanim snagama u skladu s programom koji donosi načelnik Glavnog stožera.
- (9) Osobama iz ovoga članka koje su zaposlene, prava i obveze iz radnog odnosa za vrijeme obavljanja dužnosti i prava u obrani uređuju se Zakonom o radu.

Članak 26.

- (1) Dragovoljno vojno osposobljavanje provodi se kada nije na snazi obveza služenja vojnog roka u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (2) Na dragovoljno vojno osposobljavanje mogu se uputiti, do kraja kalendarske godine u kojoj navršavaju 29 godina, novaci državljani Republike Hrvatske koji se za to prijave u nadležnu ustrojstvenu jedinicu Ministarstva obrane.
- (3) Na dragovoljno vojno osposobljavanje mogu se uputiti i žene u skladu s odredbama ovoga Zakona.
- (4) Dragovoljno vojno osposobljavanje provodi se u ustrojstvenim jedinicama Oružanih snaga.
- (5) Dragovoljnim vojnim osposobljavanjem stječu se potrebna znanja i vještine za služenje u pričuvnom sastavu Oružanih snaga i ispunjava se jedan od propisanih uvjeta za prijam u djelatnu vojnu službu.
- (6) Postupak prijave i evidencije kandidata, selekcije i upućivanja kandidata na dragovoljno vojno osposobljavanje, prava i obveze osoba na dragovoljnom vojnom osposobljavanju pravilnikom propisuje ministar obrane.

Članak 27.

- (1) Ministarstvo obrane može s razvrstanim pričuvnicima koji su odslužili vojni rok ili su bili na dragovoljnom vojnom osposobljavanju sklopiti ugovor na temelju kojega oni imaju i druga prava i obveze u vezi sa služenjem u pričuvnom sastavu Oružanih snaga u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) Pričuvnici iz stavka 1. ovoga članka moraju ispunjavati opće i posebne uvjete propisane za prijam u djelatnu vojnu službu, osim uvjeta dobi.

(3) Iznimno od odredbi stavaka 1. i 2. ovoga članka, Ministarstvo obrane može s nerazvrstanim pričuvnikom sklopiti ugovor iz stavka 1. ovoga članka uz obvezu ispunjavanja uvjeta iz članka 25. stavka 6. ovoga Zakona.

Članak 35.

(1) Obveznici iz članka 18. ovoga Zakona moraju se na poziv civilnih nositelja obrambenih priprema ili pravnih osoba posebno važnih za obranu javiti na mjesto i u vremenu naznačenom općim ili pojedinačnim pozivom.

(2) Ako se osobe iz stavka 1. ovoga članka ne odazovu pozivu i ne opravdaju svoj izostanak, nadležna ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane može, samostalno ili na prijedlog civilnih nositelja obrambenih priprema i pravnih osoba posebno važnih za obranu, zahtijevati raspisivanje potrage i dovođenje.

(3) Dovođenje izvršava središnje tijelo državne uprave nadležno za unutarnje poslove.

Članak 38.

(1) Ozljeda ili bolest koja nastane kao posljedica izvršavanja obveza iz članka 18. ovoga Zakona smatra se ozljedom na radu.

(2) Ozljedom na radu smatra se i ozljeda nastala na putu od stana ili radnog mjesta do mjesta izvršenja obveze odnosno na povratku nakon izvršene obveze.

(3) Tijelo koje je organiziralo aktivnost na kojoj se obveznik razbolio ili ozlijedio utvrđuje podatke vezane uz ozljedu i ispunjava obrazac prijave o ozljedi na radu i dostavlja ga područnom uredu Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje nadležnom prema mjestu prebivališta u roku od 30 dana od dana nastanka ozljede.

Članak 39.

(1) Oružane snage štite suverenitet i neovisnost Republike Hrvatske te brane njezinu teritorijalnu cjelovitost.

(2) Oružane snage mogu, uz uvjete predviđene Ustavom, međunarodnim ugovorima i zakonom:

- sudjelovati u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu
- pružiti pomoć u obrani državama saveznicama u slučaju oružanog napada na jednu ili više njih u skladu sa sklopljenim međunarodnim ugovorima
- sudjelovati u združenim nastojanjima Europske unije, u duhu solidarnosti, ako je neka od članica izložena terorističkom napadu ili je postala žrtva prirodne ili ljudskom djelatnošću izazvane katastrofe
- koristiti se kao pomoć institucijama civilne vlasti, organizacijama i službama namijenjenima zaštiti i spašavanju te stanovništvu u slučaju katastrofa, velikih nesreća i nesreća, potrage i spašavanja, prijevozu unesrećenih ili oboljelih.

(3) Oružane snage provode pripreme za izvršenje zadaća iz stavaka 1. i 2. ovoga članka.

Članak 54.

- (1) Postrojbe, namjenski organizirani dijelovi ili pripadnici Oružanih snaga mogu biti uporabljeni u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu.
- (2) Odluku o djelovanju Oružanih snaga iz stavka 1. ovoga članka donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade i uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike, na način utvrđen Ustavom.
- (3) Na temelju odluke Hrvatskoga sabora iz stavka 2. ovoga članka Predsjednik Republike naređuje uporabu i dodjeljivanje Oružanih snaga iz stavka 1. ovoga članka nadležnim međunarodnim zapovjedništvima.
- (4) Pripadnike Oružanih snaga u operacije potpore miru, operacije odgovora na krize, humanitarne operacije i druge aktivnosti u inozemstvu upućuje načelnik Glavnog stožera.
- (5) Ako se tijekom provedbe aktivnosti iz stavka 1. ovoga članka utvrdi nastupanje okolnosti u kojima su pogoršani sigurnosni uvjeti pripadnika Oružanih snaga, načelnik Glavnog stožera može uvesti dodatna izuzeća u uporabi, o čemu je dužan odmah izvijestiti ministra obrane i Predsjednika Republike.

Članak 56.

- (1) Oružane snage mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi pružanja humanitarne pomoći drugoj državi na temelju odluke koju donosi Vlada uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.
- (2) Prijedlog odluke iz stavka 1. ovoga članka Vladi predlaže ministar obrane uz prethodno mišljenje ministra nadležnog za vanjske poslove.
- (3) Odlukom iz stavka 1. ovoga članka definira se mandat i nacionalna ograničenja i izuzeća u uporabi Oružanih snaga.
- (4) Na temelju odluke iz stavka 1. ovoga članka ministar obrane naređuje upućivanje i uporabu dijelova Oružanih snaga.

Članak 69.

- (1) Oružane snage mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi vježbi i obuke u okviru međunarodnih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora.
- (2) Oružane snage država saveznica mogu prijeći granice Republike Hrvatske radi vježbi i obuke u okviru međunarodnih organizacija kojima je Republika Hrvatska pristupila ili pristupa na temelju međunarodnih ugovora.
- (3) Pod obukom iz stavaka 1. i 2. ovoga članka podrazumijeva se obuka postrojbi razine satnije i više.
- (4) Odluke o prelasku granice radi vježbi i obuke iz stavaka 1. i 2. ovoga članka donosi Vlada uz prethodnu suglasnost Predsjednika Republike.
- (5) Na temelju odluke iz stavka 4. ovoga članka načelnik Glavnog stožera pripadnike Oružanih snaga upućuje na vježbe i obuku.

Članak 70.

- (1) Načelnik Glavnog stožera ima ovlast punog zapovijedanja u Oružanim snagama na temelju zapovijedi i naredbi Predsjednika Republike, odluka ministra obrane te odredbi ovoga Zakona.
- (2) Načelnik Glavnog stožera odgovoran je Predsjedniku Republike za provedbu zapovijedi i naredbi te ministru obrane za provedbu odluka iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Načelnik Glavnog stožera dužan je o provedbi akata iz stavka 2. ovoga članka istodobno izvijestiti Predsjednika Republike i ministra obrane.
- (4) Zapovijedanje i rukovođenje u Oružanim snagama provode vojne osobe raspoređene na zapovjedne i voditeljske dužnosti.
- (5) Osobe iz stavka 4. ovoga članka zapovijedaju i rukovode stožerima, zapovjedništvima, granama, postrojbama i ustanovama Oružanih snaga u skladu sa zakonom i podzakonskim propisima.
- (6) Zapovijedanje i rukovođenje u Oružanim snagama zasniva se na načelima jednočelništva i subordinacije.
- (7) Zapovijed je operativna odluka koja nije upravna stvar, a koju izdaju zapovjednici radi učinkovitoga funkcioniranja Oružanih snaga.

Članak 74.

- (1) Mobilizacija Oružanih snaga ili njihovih dijelova izvodi se u ratnom stanju i stanju neposredne ugroženosti.
- (2) Mobilizacijom Oružane snage prelaze iz mirnodopskog ustrojstva i stanja na ratno ustrojstvo i stanje spremnosti prema planu mobilizacije.
- (3) Po opsegu mobilizacija Oružanih snaga može biti opća i djelomična.
- (4) Opća mobilizacija Oružanih snaga obuhvaća popunu Oružanih snaga prema ratnom ustroju, a djelomična mobilizacija samo određenih dijelova Oružanih snaga.
- (5) Mobilizacija Oružanih snaga provodi se na temelju planova mobilizacije, u skladu s mobilizacijskim razvojem.

Članak 87.

- (1) Inspektor Inspektorata je samostalan u obavljanju inspekcijskih nadzora, sastavlja zapisnik i poduzima mjere u okviru prava, dužnosti i ovlasti utvrđenih ovim Zakonom i posebnim propisima.
- (2) Inspektor Inspektorata je obvezan imati položen stručni ispit za zvanje inspektora.
- (3) Ako osoba raspoređena na mjesto inspektora Inspektorata nema položen stručni ispit iz stavka 2. ovoga članka, mora ga položiti u roku od godine dana od rasporeda na dužnost prema programu koji propisuje ministar obrane na prijedlog glavnog inspektora obrane.

Članak 89.

- (1) O izvršenom nadzoru, utvrđenom stanju i poduzetim odnosno naređenim mjerama i radnjama inspektori Inspektorata sastavljaju zapisnik.
- (2) Primjerak zapisnika o inspekcijskom nadzoru Inspektorat je dužan dostaviti ministru obrane, načelniku Glavnog stožera za nadzor dijelova Oružanih snaga te odgovornoj osobi civilnih nositelja obrambenih priprema.

Članak 109.

(1) Policijski službenici Ministarstva unutarnjih poslova provode kriminalističko istraživanje nad državnim službenicima i namještenicima u službi u Ministarstvu obrane kada postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti te provode radnje za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa Zakonom o kaznenom postupku, Prekršajnim zakonom i drugim propisima.

(2) Ovlaštene službene osobe vojne policije u suradnji s policijskim službenicima Ministarstva unutarnjih poslova provode kriminalističko istraživanje nad djelatnim vojnim osobama u službi u Ministarstvu obrane kada postoje osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti te provode radnje za pokretanje prekršajnog postupka u skladu sa Zakonom o kaznenom postupku, Prekršajnim zakonom i drugim propisima.

Članak 110.

(1) Vojna policija u obavljanju vojnopolicijskih poslova ovlaštena je postupati prema:

1. vojnim osobama u službi u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama
2. državnim službenicima i namještenicima u službi u Oružanim snagama
3. civilnim osobama u vojnim lokacijama i građevinama
4. civilnim osobama u bijegu izvan prostora vojne lokacije i građevine, a koje su zatečene u izvršenju ili pokušaju izvršenja kaznenog djela na prostoru vojne lokacije i građevine
5. civilnim osobama izvan vojnih lokacija i građevina u provedbi mjera i radnji zaštite štićenih osoba u lokacijama i prostorima gdje se te štićene osobe nalaze.

(2) O postupanju prema osobama iz stavka 1. podtočki 3., 4. i 5. ovoga članka vojna policija dužna je odmah izvijestiti Ministarstvo unutarnjih poslova.

Članak 111.

(1) U obavljanju vojnopolicijskih poslova ovlaštene službene osobe vojne policije imaju sljedeće ovlasti:

1. prikupljanje, procjena, pohrana, obrada i korištenje podataka
2. provjera i utvrđivanje identiteta osoba i predmeta
3. prikupljanje obavijesti
4. pozivanje
5. dovođenje i privođenje
6. traganje za osobama i predmetima
7. privremeno ograničenje slobode kretanja
8. davanje upozorenja i naredbi
9. privremeno oduzimanje i čuvanje predmeta
10. zaprimanje prijava, podnošenje prekršajnih i kaznenih prijava i izvješća te stegovnih prijava
11. osiguranje mjesta događaja
12. provjera uspostavljanja elektroničke komunikacije
13. poligrafsko ispitivanje

14. pregled prostorija, prostora, objekata i dokumentacije
15. pregled osoba, predmeta i prometnih sredstava
16. fotografiranje i snimanje
17. prikrivene vojnopolicijske radnje
18. uporaba sredstava prisile
19. zaštita žrtava kaznenih djela i drugih osoba
20. zadržavanje
21. zaštita štićenih osoba, objekata i prostora.

(2) U slučaju rata i stanja neposredne ugroženosti uz primjenu ovlasti iz stavka 1. ovoga članka ovlaštena službena osoba vojne policije ima ovlast za uporabu tuđega prijevoznog sredstva i elektroničkoga komunikacijskog uređaja.

(3) Ovlaštena službena osoba vojne policije provodi dokazne i druge radnje u smislu Zakona o kaznenom postupku ako je imenovana istražiteljem.

(4) Istražitelja iz stavka 3. ovoga članka imenuje odlukom ministar obrane ili osoba koju on ovlasti uz prethodno mišljenje Glavnoga državnog odvjetnika Republike Hrvatske.

Članak 113.

(1) U službu u Ministarstvo obrane raspoređuju se državni službenici i namještenici te djelatne vojne osobe na položaje i radna mjesta utvrđena Pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva obrane.

(2) U službu u Oružane snage raspoređuju se djelatne vojne osobe i državni službenici i namještenici na ustrojena mjesta utvrđena knjigama ustroja stožera, zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga.

(3) Prava, obveze i odgovornosti pripadnika Oružanih snaga uređuju se posebnim zakonom.

(4) Državnim službenicima i namještenicima Ministarstva obrane upućenima na rad u međunarodne organizacije mjerila za plaće i druga primanja odnosno materijalna prava diplomatskih osoba, administrativno-tehničkog osoblja te članova njihove uže obitelji uredbom utvrđuje Vlada.

(5) Državni službenici i namještenici raspoređeni u službu u Ministarstvo obrane i Oružane snage kojima tijekom preustroja prestaje služba ostvaruju pravo na otpremninu u iznosu koji odlukom odredi ministar obrane.

(6) Državnim službenicima i namještenicima zabranjena je u vojnim lokacijama i u prostorima Ministarstva obrane svaka politička djelatnost, osnivanje stranaka, održavanje političkih skupova i demonstracija te javno istupanje u vezi s odnosima i stanjem u Ministarstvu obrane bez odobrenja ministra obrane ili osobe koju on ovlasti.

Članak 114.

(1) U državnom proračunu Republike Hrvatske osiguravaju se sredstva za programe i aktivnosti nositelja obrambene funkcije.

(2) Izrada prijedloga i izvršenje proračuna u Ministarstvu obrane odvijaju se na temelju odredbi Zakona o proračunu i u skladu s postupcima koje utvrđuje Ministarstvo financija.